

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเจ้าภาพหลักจัดหาที่ทำกินให้กับทุก ๆ ชุมชนที่เข้าไปรุกที่ของรัฐ แต่มีประโยชน์ทับซ้อนมากมายในเรื่องการพิจารณาจัดที่ให้กับชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เหตุผลคือ One Map ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการขีดเส้นแผนที่ที่หน่วยราชการเป็นเจ้าภาพคนละเส้นและยังไม่ยอมกันและกัน ทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่จาก ๓๒๐.๗ ล้านไร่ เป็น ๕๔๒ ล้านไร่ ขอรอบว่ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำเอาแผนที่ One Map มาใช้ประโยชน์ในการจัดสรรที่ทำกินให้แก่ชุมชนอย่างไร และขอทราบแนวทางของคณะอนุกรรมการทั้ง ๙ คณะ ในทิศทางการประสานงานการให้เข้าทำกินแบบไม่มีเอกสารสิทธิผูกขาดขายไม่ได้ โดยขาดการกำกับคณะอนุกรรมการทั้ง ๙ คณะ อย่างไรทิศทางการดำเนินงานปีละครั้งเท่านั้น ขอรอบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๐๖/ร.

ของ พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีตินฤนาถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล แบบบัญชีรายชื่อ
เรื่อง ผลการดำเนินการในการจัดสรรที่ดินให้แก่ชุมชน

ข้าพเจ้า นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) ทำงานแบบเดียวกันกับสำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม (ทส.) ใช่หรือไม่ ในการจัดประชุมขับเคลื่อนให้เกิดการยอมรับทางสังคม ออกสื่อ
ถ้อยคำหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการแล้ว ยังขาดผลสำเร็จที่จับต้องได้ โดยคดีที่รุกพื้นที่มีแนวโน้ม
จะเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ กับการไม่ทราบฐานชุมชนที่รุกคืบพื้นที่รัฐ ระบุบัตรประจำตัว
ประชาชนไม่ได้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการวัดผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัดอย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

• การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา
เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน มีการออก
พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาที่ดิน คณะอนุกรรมการ
จัดที่ดิน คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด และคณะอนุกรรมการนโยบาย
ที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ขึ้นมาดำเนินการ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนเป็นการนำที่ดินของรัฐ
ไปจัดให้แก่ผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินในรูปแบบแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ
เพื่อให้ราษฎรพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

• พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๕
และมาตรา ๖ กำหนดให้ โอนอำนาจหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับงานตามภารกิจของคณะกรรมการจัดหาที่ดิน ไปเป็นของสำนักงาน
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (สคทช.) สำนักนายกรัฐมนตรี และโอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่
เกี่ยวกับงานตามภารกิจของคณะกรรมการจัดหาที่ดินไปเป็นของกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ดังนั้น
ภารกิจของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของ
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แต่อย่างใด

• กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติไปดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลดังกล่าวด้วย โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ คือ จำนวนพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้รับการจัดหาที่ดิน เพื่อนำไปจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน สำหรับพื้นที่เป้าหมายป่าสงวนแห่งชาติที่จะนำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) มีจำนวน ๓.๙ ล้านไร่ ซึ่งได้มีการเสนอคณะกรรมการจัดที่ดินกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายครบถ้วนทั้ง ๓.๙ ล้านไร่แล้ว สำหรับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ได้กำหนดหลักการจัดการพื้นที่ไว้ว่า ชุมชนที่ได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม ไม่มีบุคคลภายนอกมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน เป็นการให้สิทธิทำกินแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การสำรวจการครอบครองที่ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้ได้ขอบเขตที่ชัดเจนของพื้นที่อยู่อาศัยหรือทำกิน กำหนดเป็น “เขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์” ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ในรูปแบบการประชาคมของชุมชน

๒. นำแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ที่ได้ตกลงยอมรับร่วมกัน มาจัดทำเป็นโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในป่าอนุรักษ์ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้วจึงอนุญาตโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัยหรือทำกินอย่างเกื้อกูลธรรมชาติได้ตามกฎหมายซึ่งผลการดำเนินงานสำรวจการถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๒๑) รวมผลการดำเนินการสำรวจการถือครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในพื้นที่ ๒๒๗ ป่าอนุรักษ์ ๔,๒๖๕ หมู่บ้าน ๓๑๖,๕๖๐ ราย ๔๖๘,๒๕๖ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๔,๒๗๓,๗๒๖.๒๔ ไร่ เพื่อนำมาพิจารณากำหนดเป็น “เขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์” ต่อไป

คำถามข้อที่ ๒

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเจ้าภาพหลักจัดหาที่ทำกินให้กับทุก ๆ ชุมชนที่เข้าไปรุกที่ของรัฐ แต่มีประโยชน์ทับซ้อนมากมายในเรื่องการพิจารณาจัดให้ให้กับชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เหตุผลคือ One Map ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการขีดเส้นแผนที่ที่หน่วยราชการเป็นเจ้าภาพคนละเส้นและยังไม่ยอมกันและกัน ทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่จาก ๓๒๐.๗ ล้านไร่ เป็น ๕๔๒ ล้านไร่ ขอทราบว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำเอาแผนที่ One Map มาใช้ประโยชน์ในการจัดสรรที่ทำกินให้แก่ชุมชนอย่างไร และขอทราบแนวทางของคณะกรรมการทั้ง ๙ คณะ ในทิศทางการประสานงานการให้เข้าทำกินแบบไม่มีเอกสารสิทธิผูกขาดขายไม่ได้ โดยขาดการกำกับคณะกรรมการทั้ง ๙ คณะ อย่างไรทิศทางการรายงานปีละครั้งเท่านั้น ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

• ความคืบหน้าในการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งการดำเนินการจะแบ่งออกเป็นกลุ่มจังหวัด โดยแบ่งออกเป็น ๗ กลุ่ม ๆ ละ ๑๑ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๗๗ จังหวัด ขณะนี้ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๒๒ จังหวัด จากทั้งหมด ๗๗ จังหวัด โดยที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานแล้ว ดังนี้

๑. พื้นที่กลุ่มที่ ๑ จำนวน ๑๑ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี นครปฐม อ่างทอง สิงห์บุรี สมุทรสงคราม กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบผลการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) และรับรองเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐ กลุ่มจังหวัดที่ ๑ จำนวน ๑๑ จังหวัด และให้หน่วยงานที่มีที่ดินของรัฐอยู่ในความรับผิดชอบปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการดำเนินการปรับปรุงแนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) โดยใช้แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐดังกล่าวที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบแล้วแทนแผนที่แนบท้ายกฎหมาย และใช้เป็นแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๖๐ วัน โดยอาจขอขยายระยะเวลาการดำเนินการต่อคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้ตามเหตุผลความจำเป็นแต่ไม่เกิน ๑๘๐ วัน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอรวมทั้งให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาข้อเรียกร้อง หรือให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบให้รวดเร็ว เหมาะสมตามแต่กรณี โดยดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๒. พื้นที่กลุ่มที่ ๒ จำนวน ๑๑ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ตราด นครนายก นครสวรรค์ ระยอง (ยกเว้นกรณีพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง) ลพบุรี ศรีสะเกษ และสระบุรี ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ ได้เห็นชอบผลการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) และแนวทางการแก้ไขปัญหาของพื้นที่กลุ่มที่ ๒ จำนวน ๑๑ จังหวัด (ยกเว้นกรณีพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง) รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ดังนี้

๒.๑ รับทราบผลการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) ของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอ

๒.๒ ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อสังเกตของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่เห็นควรให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการกรณีแนวเขตที่ดินของรัฐซ้อนทับกับแนวเขตที่ดินที่มีเอกสารสิทธิหรือมีการเข้าครอบครองทำประโยชน์อยู่ให้ได้ข้อยุติ รวมทั้งพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนให้ชัดเจนด้วย และข้อสังเกตของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง (นายสันติ พร้อมพัฒน์) ที่เห็นควรพิจารณาแนวทางการดำเนินการ กรณีพื้นที่กันออกจากป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ทับซ้อนกับป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ รวมทั้งรับข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. พื้นที่กลุ่มที่ ๓ จำนวน ๑๑ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี เพชรบูรณ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย สระแก้ว สุรินทร์ และอุบลราชธานี อยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับคณะทำงานพิจารณาปรับปรุงแผนที่แนวเขต เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔๐๐๐ (One Map) และแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐพิจารณาต่อไป